

GRIŠA:

Na dnu jezera . . .

(Pravljica.)

borni koči ob jezeru je živila stara Meta, vdova po oglarju, z edino hčerko Majdico. Oče se je ožgal pred leti pri apnenici in umrl za opeklinami. Postarna mati je životarila z otrokom skromno iz dneva v dan, delala in molila.

Nekega dopoldneva je prala perilo v jezerski plitvini v bližini koč. Majdica je sedela medtem na bregu, nedaleč od nje, igraje se s travo in marjeticami, nakar je pričela loviti metulje.

Mati se je zbala za edinko in vzdiknila:

»Majdica, pazi, da ne padeš v vodo.«

A deklica jo je brezskrbno ubrala za velikim kačjim pastirjem, ki je sedel na bližnjo divjo potoniko.

»Pazi, Majdica, povodni mož preži z mrežo med ločjem v jezeru; bradati povodnjak, ki krade otroke.«

»Ne bojim se ga. Povodni mož je ljubezniv dedek in dobro se godi malčkom v njegovem jezerskem gradu. Sanjala sem o njem.«

In deklica se je sklonila nad vodo, da bi utrgala veliko vodno peruniko.

»Dete, pazi, da ne pridejo iz jezera hudobne vodne vile in te ne odneso s seboj v svoj vilinski grad.«

»Ni me strah pred vodnimi vilami, mamica. V njihovem kristalnem gradu je krasno in veselo kakor v raju. Zlati lestenci visijo od stropa in bele žene plešejo noč in dan v razsvetljenih dvorinah.

»Čuj, Majdica. Smrt bo prišla pote, bela, koščena starka, ako ne boš slušala svoje matere. Pojdi k meni, dete.«

Majdica pa ni mogla več odgovoriti. Trenutek prej je priveslala z gibčnim repičem k obrežju čudovita zlata ribica in pomežiknila deklici s svojim bisernim očescem. Majdica je segla po njej, da bi jo ujela. Ali zlata ribica se je bliskoma umaknila in Majdica, ki se je iztegnila za njo, je izgubila ravnovesje in izginila pod svetlo površino. Šop dolgih, zlatih las se je za hip prikazal na površju, zamolklo grgranje, in veliki, nepravilni vodni kolobarji so zaplesali nad utopljenko. Zlata ribica jo je odvedla s seboj na dno jezera.

Kmalu nato se je vrnila mati, ki je baš razobesila perilo na sušilnem drogu pred kočo. Ker ni bilo Majdice na prejšnjem mestu, je mislila, da je odšla v kočo. Pohitela je v sobo in zaklicala:

»Majdica, kje si?«

Grobna tišina se je odzvala njenemu klicu. Vdovi je zatrepetalo srce: »Majdica je v gozdu.«

Stekla je v bližnjo šumo, švigala z očmi na vse strani in kričala, da je odmevalo od smrek in bukev:

»Majdica, pridi, kosilo je pripravljeno.«

A Majdica se ni oglasila in kosilo se je ohladilo pozabljeno na ognjišču.

Materi se je stemnilo pred očmi. Brez sape in opotekaje se je pritekla domov, iskala in klicala, da se je smilila golobom pod streho in radovednim zajčkom v zelenem grmičju. Pretresljivo vpitje je prodrlo celo na dno jezera, kjer je živila zlata ribica. Zasmilila se ji je nesrečna mati in sklenila je, da jo potolaži.

Pod večer, ko je zatonilo zlato solnce in so zaplahutale črne, strahotne sence na jezernici, je klečala nesrečna Meta na mestu, kjer se je predpoldne igrala njena Majdica. Obupno je vila roke:

»Tolažnica žalostnih, usmili se me. Umrli bom od žalosti.«

In Tolažnica se je ozrla z neba proti jezeru.

Tisti trenutek je priplaval zlati ribica na mesto, kjer je ihtela Majdina mati. Pomežiknila je z bisernim očescem in izpregovorila: »Slišala sem tvoje klicanje na dno jezera in čula ga je Tolažnica žalostnih na nebu. Ker si bila vedno poštena in pobožna, si zaslužila usmiljenje. Hčerke sicer ne boš priklicala iz groba na dnu jezera, kamor sem jo odvedla, ker ni slušala matere, ali vsak trenutek jo boš lahko videla v njenem novem bivališču. To ti bo olajšalo materinsko bridkost. Vzemi tole »čarobno oko« (zlati ribica je zavihnila s prožnim repičem drobno zrcalno lečo in jo vrgla začuden materi naravnost v predpasnik), in kar darkoli boš žalostna, pogledj skozi in zagledala boš izgubljeno dete.« Po teh besedah je zlati ribica izginila v globino.

Meta je ostrmela od presežnečenja. Začutila je, da jo rana bridkosti ponehava peči. Razdovedno je prijela blesteče zrcalce in ga nastavila pred desno oko.

In glejte čudo:

Na dnu jezera je stala sreča bisernih školjk in zelenega ločja koča, podobna na las oglarjevi hiši. Poleg koče je stala kopica oglja in drevje je raslo natanko tako kakor na jezerskem obrežju. Še več: pred kočo je sedela v zeleni travi zdrava in vesela njena mila, ljubljena Majdica in se igrala z marjeticami in metuljčki. In materi se je zazdelo, kakor da bi bila pri hčerki na onem svetu, in bolečina je izginila iz njenega srca. Potolažena je odšla v kočo in se iskreno zahvalila Tolažnici žalostnih. Legla je v posteljo in se mudila v sanjah vso noč pri ljubljeni hčerki in nepozabnem očku. Ko se je zjutraj prebudila, je segla naglo po čudežni leči in pogledala skozi. Videla je vse tako kakor prejšnji večer. Priporočila se je Tolažnici in odšla na delo. Vedno je imela pri sebi »čarobno oko« in kadar se ji je stožilo po hčerki, je pogledala skozi in srce se ji je umirilo.

Pozneje ji ni bilo treba jemati s seboj čarobnega zrcala. Samo spomnila se je nanj in dobila je tolažilni privid. V sanjah in bedech jo je spremljala čudežna prikazen do smrti.

